

**'IK GAF
MARADONA EEN
MINI-DRESS VAN
FEYENOORD'**

Overal in Nederland zijn talloze parels te vinden uit de kroon van het vaderlandse voetbal. Memorabilia uit vervlogen tijden, vaak verscholen achter de façades van gewone huizen en beheerd door bevlogen verzamelaars. Nummer 14 bezoekt elke maand zo'n schatbewaarder van het Nederlandse voetbalerfgoed. Deze keer de mini-dressjes van Marc Bogman (41) uit Heerlen.

Helemaal precies weet ik het niet meer, maar het moet een heel mooie dag in mei zijn geweest toen ik als vierjarige kleuter door mijn vader voor de televisie werd gezet', herinnert de softwareconsultant zich zijn eerste voetbalervaring. 'Het was de Europa Cup 1-finale Feyenoord-Celtic en door de manier waarop mijn vader die inmiddels legendarische wedstrijd beleefde, heb ik Feyenoord vanaf die dag voor altijd in mijn hart gesloten. In de jaren tachtig raakte ik geïntrigeerd door de replica's van echte voetbalshirts die in de sportzaak hingen bij ons in de buurt in Den Bosch, waar we toen woonden. Maar toen al waren die shirts godsgruwelijk duur. In die sportwinkel hingen ook behoorlijk wat mini-dressjes, in die tijd al een rage. Je zag ze vooral in auto's hangen, die kleine tenues van grote clubs. Er was een aanbieding: je kon er twee kopen voor de prijs van één. Zo kwam ik aan mijn eerste dressje, uiteraard van Feyenoord. Als gratis tweede koos ik voor dat van Manchester United.'

'Het aanbod in Den Bosch was redelijk groot, zodat ik al gauw de hele Eredivisie van destijds compleet had. Ook van de echt grote buitenlandse clubs had ik er al behoorlijk wat, toen de mogelijkheden in de sportzaak uitgeput raakten. Vanaf dat moment ben ik clubs gaan aanschrijven. Vooral van de grotere kreeg ik altijd een reactie. Bij clubs als Veendam en Telstar ging het moeizamer, maar mijn verzameling groeide steeds verder. Zeker toen ik op een voetbalruilbeurs een Rotterdamse handelaar tegenkwam die een behoorlijk grote partij dressjes van vooral Engelse en Italiaanse ploegen in de aanbieding had. Ik raakte met hem in gesprek en we bleken allebei Feyenoord-supporter te zijn. Dat vond die man zó prachtig dat hij mij uiteindelijk vijftig mini-tenues heeft verkocht tegen de inkoop-prijs van destijds twee gulden per stuk.'

'Vervolgens ben ik me gaan richten op de producenten van de tenues. Via de naam van het Nederlandse bedrijf dat op de dressjes stond die ik had, kwam ik erachter dat Frau Brigitte Breyer-Lindner dé vrouw was achter de minishirts en het lukte me met haar in contact te komen. Ze was direct enthousiast en nodigde me zelfs uit bij haar langs te komen in Duitsland. Toen ik na een rit van vierhonderd kilometer bij haar huis aanbelde, kreeg ik de schrik van mijn leven. Ze begon direct een enorme scheldkanonnade. Gelukkig had ik al snel in de gaten dat die niet tegen mij gericht was,

'Toen ik bij de geestelijke moeder van de mini-tenues in Duitsland aanbelde, kreeg ik de schrik van mijn leven'

maar tegen de andere producenten van mini-tenues, die haar monopoliepositie ondermijnden en in haar ogen illegaal en zonder licentie haar producten kopieerden. Wat bleek nou? Die Duitse mevrouw was weliswaar de geestelijke moeder van het fenomeen mini-dress, had daar inmiddels miljoenen mee verdiend en dacht een monopolie te hebben, maar zij was vergeten de internationale rechten daarop fatsoenlijk vast te leggen bij een Europees of wereldwijd merkenbureau. Vooral Engelse bedrijven konden daardoor hun eigen dressjes produceren zonder daarvoor iets aan haar te betalen. Het enige dat ze hoefden te doen was op hun producten *Not for sale in Germany* zetten, omdat ze het in Duitsland zelf wél had laten vastleggen. Van die minutenlange tirade hebben mijn oren nog een week pijn gedaan. Maar toen ze was uitgepraasd kreeg ik wel zo'n vijftig mini-dressjes cadeau van haar, waardoor mijn verzameling niet alleen weer verder uitbreidde, maar nu ook een groot Duits aandeel bevatte.'

'Waarom ik nou precies ben begonnen met verzamelen weet ik nu nóg niet, maar ik ben van oorsprong bibliothecaris

van beroep en het opmerkelijke is dat heel veel mensen uit dat wereldje iets verzamelen. Meestal boeken natuurlijk, maar ook andere *gekkigheid*. Het is een soort afwijking die je vaker ziet in onze beroepsgroep. In de loop der tijd ben ik mij qua werk gaan richten op de automatisering in bibliotheken en kenniscentra van bedrijven. Zo kwam ik dus ook al vroeg in aanraking met het fenomeen internet en was ik begin jaren negentig al bekend met de technieken waarmee je een website kunt bouwen. In 1994 kwam ik op het idee mijn verzameling op een eigen site tentoon te stellen. Eerst had ik een ingewikkeld internet-adres via mijn provider, maar nu is het gewoon www.marcbogman.nl. Ik maak van elke dress die ik krijg een foto met een simpele huis-tuin-en-keuken-scanner. Vervolgens werk ik mijn database bij en plaats ik de scan op de site. Toen ik de eerste versie van mijn site klaar had, heb ik mevrouw Breyer-Lindner gemeld dat ik mijn verzameling op internet had gezet. Ze reageerde aanvankelijk schouderophalend, want van dat interactieve gedoe had ze nog maar weinig kaas gegeten. Maar niet veel later belde ze me woedend op. Ze had de site gezien en was ervan overtuigd dat ik de bedoeling had dressjes te gaan verkopen in plaats van tentoon te stellen. Ik dacht nog: *Dat mens is gek*, maar hoorde er verder niets meer over.'

'In 2000 kreeg ik haar ineens toch weer aan de lijn. Ze dreigde met advocaten en rechtszaken. Haar zoon pakte de telefoon

over en riep dat hij met een honkbalknuppel naar Nederland zou komen om me te grazen te nemen. Ik wist niet wat ik hoorde, maar bang of onder de indruk ben ik er nooit van geweest. Ik ben een verzamelaar, absoluut geen handelaar. Ik heb er daarna ook niets meer van gehoord, ze lijken wel van de aardbodem verdwenen. Maar op hun medewerking voor mijn verzameling kon ik natuurlijk niet meer rekenen. Toen heb ik contact opgenomen met Top-teams, dat zij "een van die illegale bedrijven" noemden. Dat was een Duits bedrijf van Rainer Kübler, die ook mini-dressjes produceerde, maar net iets anders dan Breyer-Lindner. Zij had dressjes met een los broekje en een los shirtje. Top-teams maakte ze op een kartonnen plaatje en uit één stuk. Dat bedrijf had de rechten wel goed geregeld en won dus elke rechtszaak die Breyer-Lindner in de loop der jaren tegen Kübler had aangespannen met glans. Ik ben een tijdje geleden ook bij hem geweest. Het was een warm welkom en ik ben er volgestopt met dressjes, waaronder twee heel bijzondere. Hij had namelijk voor het WK in 2006 alvast mini-tenues laten maken met de tekst *Deutschland Weltmeisteren Brasil World Champion*. Omdat die natuurlijk nooit in productie zijn genomen, zijn dat unieke exemplaren.'

'Op dit moment heb ik 1.721 mini-dressjes van 986 clubs. Gemiddeld genomen kan ik elke maand één of twee nieuwe aan mijn collectie toevoegen. Zo ben ik nu op zoek naar een exemplaar van het nationaal team van Zweden uit het begin van de jaren tachtig. Onlangs heb ik een dressje van het Franse Sedan binnengekregen, zodat ik nu de Ligue 1 compleet heb. Dat allereerste van Feyenoord is uiteraard nog steeds een lief bezit, maar ook de twee uit Saudi-Arabië en het tenue van een club uit Madagaskar zijn heel bijzonder. Van Feyenoord heb ik de meeste: vijftig verschillende. Het is ook een van de clubs waarvan ik elke keer trouw de nieuwste versie krijg opgestuurd, zoals ook Odense BK, Alemannia Aachen en Standard Luik dat doen. Grote klasse natuurlijk. SC Heerenveen is ook zo'n coulante club. Ik heb via mijn site veel contact met andere voetballiefhebbers en laatst kreeg ik van een Braziliaan het verzoek een SC Heerenveen-shirt te regelen. Niet alleen omdat hij het shirt zo mooi vond - hij dacht dat de pompeblèden rode harten voorstelden - maar ook omdat de reputatie van Afonso Alves langzaam ook tot de Brazilia-

nen zelf begint door te dringen. Die kenden ze daar tot voor kort helemaal niet! Via de club ben ik toen aan een shirt met nummer 9 gekomen en in ruil daarvoor heb ik behoorlijk wat mini-tenues uit Brazilië teruggekregen. Ik heb die man wel verteld dat het geen harten waren die erop staan, maar dat dat de bladen van een waterplant zijn. Vond-ie geen probleem. In zijn beleving zijn het harten.'

'Op mijn site heb ik ook foto's gezet van stadions waar ik geweest ben. Vraag me niet waarom, maar ooit ben ik gefascineerd geraakt door dat fenomeen, dat ook wel *groundhopping* wordt genoemd. Anderhalf jaar geleden heb ik daarom bewust een vakantie geboekt naar Argentinië.

Diego Maradona is een van de twee grote voetballerijen in mijn leven en ik wilde absoluut een keer in de stadions zijn waar hij zijn triomfen vierde. Het werd een geweldige trip, maar om een heel andere reden. Het hotel waar ik logeerde lag zo'n beetje naast de studio van waaruit Maradona zijn eigen tv-show *La Noche de Diez (De Avond van de Tien)* presenteerde. Via een Argentijn hebben we kunnen regelen dat ik bij een opname mocht zijn. Die man ging ook mee en vertaalde hier en daar wat er werd gezegd. Na afloop ben ik strategisch op een plek gaan staan waar Diego langs zou komen. Omdat ik natuurlijk hoopte dat dit zou gebeuren, had ik een mini-dress van Argentinië en van Feyenoord bij me. Die heb ik hem toen overhandigd. Helaas heb ik er geen foto van, want je mocht in de studio niet fotograferen. Maar het moment en de herinnering eraan zijn er niet minder mooi om.'

'Mijn ene grote held Maradona heb ik dus de hand mogen schudden, maar de andere nog niet. Ik zou ook heel graag eens de hand schudden van Rob Rensenbrink. Mijn moeder is Belgische en daarom keken we thuis ook altijd het voetbal op de Vlaamse televisie. Het was de tijd dat Rensenbrink grote furor maakte in België. Toen ik in Argentinië een rondleiding kreeg door het stadion van River Plate, heb ik hem nog een beetje geëerd. De gids van dienst sprak smalend over de beroemde bal op de paal van Rensenbrink in de WK finale Argentinië-Nederland van 1978 en wees ons aan welke paal dat was. "Zijn er ook Hollanders in de groep?", vroeg hij. Toen ik bevestigend antwoordde, kreeg hij een *smile* van oor tot oor. Ben ik naar die paal gelopen en heb ik er symbolisch een enorme harde trap tegen gegeven. Rotpaal!

